

FESTIVALUL NAȚIONAL „CÎNTAREA ROMÂNIEI”

Craiova

■ Drama istorică pe scenă

Cel dintîi festival teatral al anului 1980, înscris, cum e și firesc, sub semnul noii ediții a „Cîntării României”, deschide șirul manifestărilor care vor celebra aniversarea a 2050 de ani de la întemeierea statului centralizat independent geto-dac sub conducerea lui Burebista. *Festivalul teatrului istoric*, organizat de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, A.T.M., Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Dolj și Teatrul Național din Craiova, a avut un program complex, spectacolele alternînd cu alte numeroase manifestări, deplasări de documentare, întîlniri cu artiștii amatori din Craiova sau din județ, la care au participat membrii juriului, invitații la festival, precum și un numeros grup de regizori și scenografi, aflați la un curs de perfecționare profesională.

Programul acestui festival a fost destul de sărac. Cu excepția spectacolelor *A treia țepă* de Marin Sorescu (Teatrul Național din Craiova) și *Răceala* tot de Marin Sorescu (Teatrul de Stat din Sibiu), reprezentațiile au arătat starea nesatisfăcătoare în care se află dramaturgia istorică în raport cu valorificarea sa scenică. Situația a stîrnit comentariile de rigoare, ca o prelungire a opiniilor exprimate anterior — și nu de puține ori — de revista noastră și de alte publicații: se constată o diminuare a interesului teatrelor față de dramaturgia cu tematică istorică; se înregistrează tot mai rar inițiative privind valorificarea moștenirii clasice; dramele scrise de Mihnea Gheorghiu, Paul Anghel, Mircea Bradu, Paul Cornel Chitic nu și-au găsit locul convenit pe scenă, nu au fost reprezentate decît rar sau deloc, nu au prilejuit spectacole cu adevărat memorabile; V. Alecsandri, Delavrancea, Hasdeu, Davila, Iorga sînt uitați. Cînd, la intervale mari, se reprezintă un clasic, spectacolul arată desuet, cenușiu. Nu e vina organizatorilor festivalului că așîful acestuia a arătat așa. De fapt, nu

s-a putut produce o selecție, din lipsa competitorilor. S-a lansat o invitație, la care cele mai multe teatre n-au putut răspunde, iar unele — printre care și Teatrul Național din București —, au ocolit invitația.

În aceste condiții, care, repetăm, reflectă situația nesatisfăcătoare a dramei istorice în repertoriul teatrelor noastre, festivalul craiovean s-a deschis cu piesa *Cuza Vodă* de Ion Luca, pusă în scenă de Lia Niculescu la Teatrul „A. Davila” din Pitești, reprezentație amorfă, lipsită de vlagă, din care nu s-a putut reține absolut nimic. Teatrul din Galați a fost prezent cu *O șansă pentru fiecare* de Radu F. Alexandru, piesă nu lipsită de interes, care evocă momente ale luptei comuniștilor în anii dictaturii antonesciene, pusă în scenă timid, resemnat, de regizorul N. Scarlat și interpretată mediocru de colectivul gălățean. Singura piesă clasică prezentă în festival — dealtfel, singura dramă istorică a unui clasic aflată în repertoriul actualei stagiuni: *Luceafărul* de Delavrancea — a fost propusă de Teatrul de Stat din Arad, cu un spectacol fără idei, fără sclipiri, semnat de tînărul Florin Fătulescu. Festivalul s-a înviorat simțitor, odată cu spectacolul *Răceala* de Marin Sorescu, prezentat de Teatrul de Stat din Sibiu, în regia lui Iulian Vișa și scenografia lui Mihai Mădescu (v. cronică spectacolului în numărul de față al revistei). Gîndit spiritual, jucat cu vioiciune, spectacolul e o propunere interesantă, deși discutabilă, și impune un interpret, pe Radu Basarab, secndat de o trupă omogenă, entuziasată. Fără îndoială, momentul de vîrf al festivalului l-a constituit prezentarea spectacolului *A treia țepă* de Marin Sorescu, realizat de Mircea Cornișteanu pe scena craioveană. Gîndit cu rigoare și fantezie, în deplină armonie cu mișcarea de idei a piesei, în spiritul lui Marin Sorescu, spectacolul este cu adevărat remarcabil

și are numeroși interpreți valoroși (Nae Mazilu, Petre Gheorghiu-Dolj, Rodica Radu) și are pe cel mai strălucit dintre ei în rolul lui Țepeș, Tudor Gheorghe (v. cronică în „Teatrul“ nr. 10/1979).

Chiar și numai prin aceste două spectacole de valoare certă, Festivalul teatrului istoric se justifică.

★

Dezbaterile pe marginea spectacolelor prezentate au prilejuit discuții fertile, luări de poziție, polemici. Marin Sorescu a făcut destăinuri referitoare la felul cum s-au zămislit piesele lui istorice, arătând legătura strinsă între poezia și dramaturgia lui, expunându-și concepția despre eroul dramatic, despre istorie, despre contemporaneitatea eroului istoric. Profesorul Ion Zamfirescu, dramaturgul I. D. Sirbu, regizorii Alexa Visarion, Mircea Cornișteanu, Iulian Vișa, criticii Margareta Bărbuță, Victor Parhon, George Genoiu, Radu Anton Roman, Al. Fireșcu au propus puncte de vedere interesante, incitante, privitoare la raportul dintre istorie și actualitate, la eroul dramei istorice. Mai puțin argumentat în aprecierile concrete privind starea teatrului și activitatea critică, Constantin Măciucă, direc-

tor adjunct în C.C.E.S., a susținut o parte teoretică demnă de tot interesul, dezbătând doct probleme legate de situația și perspectivele dramaturgiei cu tematică istorică.

Au avut loc rodnice întâlniri și schimburi de opinii între participanții la festival și spectatorii craioveni, între artiștii profesioniști, criticii, oamenii de teatru prezenți la festival și artiștii amatori. Astfel de întâlniri au avut loc la Clubul „Electroputere“, la Combinatul chimic, la Fabrica de confecții, la Liceul militar „Tudor Vladimirescu“, în comuna Birca din județul Dolj.

Au fost lansate volumul „Spații teatrale“ de Romulus Diaconescu și almanahul „GONG '80“ editat de revista „Teatrul“. Au fost zile dense, bogate în manifestări variate, zile în care organizatorii au făcut eforturi mari (încununate de succes, de altfel), în care spectatorii craioveni, mereu prezenți, au susținut festivalul, în care schimburile de opinii s-au prelungit în afara cadrului organizat al dezbaterilor, spre beneficiul tuturor. În ciuda neîmplinirilor sale, Festivalul teatrului istoric a fost o manifestare notabilă.

Rep.

Premiile Festivalului

● Premiul pentru cel mai bun spectacol : **A TREIA ȚEPĂ** de Marin Sorescu la Teatrul Național din Craiova.

● Premiul pentru regie : **MIRCEA CORNIȘTEANU**, pentru regia spectacolului **A treia țepă** de Marin Sorescu la Teatrul Național din Craiova.

● Diploma specială a juriului pentru originalitatea creației regizorale : **IULIAN VIȘA**, pentru spectacolul **Răceala** de Marin Sorescu, la Teatrul de Stat din Sibiu-secția română.

● Premiul pentru interpretare masculină : **TUDOR GHEORGHE**, pentru rolul **Vlad** din spectacolul **A treia țepă** de Marin Sorescu la Teatrul Național din Craiova.

● Premiul pentru interpretare feminină : nu s-a acordat.

● Premiul pentru scenografie : **MIHAI MĂDESCU**, pentru scenografia spectacolului **Răceala** de Marin Sorescu la Teatrul de Stat din Sibiu-secția română.

● Premiul pentru interpretarea unui rol episodic : **PETRE GHEORGHIU-DOLJ**, pentru rolul **Dragavei** din spectacolul **A treia țepă** de Marin Sorescu la Teatrul Național din Craiova.

● Mențiuni de interpretare : **RADU BASARAB**, pentru rolul **Mahomed** din spectacolul **Răceala** de Marin Sorescu la Teatrul de Stat din Sibiu — secția română ; **LIVIU MĂRTINUȘ** pentru rolul **Petru Rareș** din spectacolul **Luceafărul de Delavrancea** la Teatrul de Stat din Arad.

● Diploma specială a juriului pentru contribuția creatoare la realizarea unor spectacole : **VADIM LEVINSCHI**, maestru electrician la Teatrul Național din Craiova.